★ ZDOLA ★

06/2012
národ

Zpravodaj Československé anarchistické federace
(Internacionála anarchistických federací)

dobrovolný příspěvek na ABC
8 Kč / 35¢

POTŘEBUJÍ POKORNÝ LID, POTŘEBUJÍ NÁROD

Tonda Kováč

Životní standard většinové společnosti soustavně klesá. Způsoby, jak se lidé vypořádávají s užším a užším rozpočtem domácnosti, se různí. Jedni si přestávají dopřávat sladké pochoutky, výlety, dovolené, druzí omezují nákupy jen na nezbytné věci a potraviny, většinou z druhé ruky a prošlého data spotřeby. Některé rysy mají však úsporná opatření společné. Jejich základy tvoří odříkání a zlost. V nelehké situaci jistě mnozí z nás uvítají pomoc, alespoň ve formě naděje na lepší budoucnost. Asi je logické, že se v době, kdy ekonomika nezáří stabilitou, objevují různá uskupení, kritizující současné poměry. Některá trefně upozorňují například na hegemonii korporací nebo selhání zastupitelské demokracie. Jiná poukazují na přemíru korupce a křivdy porevolučních majetkových přesunů.

Zaprodanci a odborníci

Pokud se taková kritika neopírá o skutečné rozložení moci a naopak za ní stojí snaha o zachování zkostnatělých principů okořeněných drobnými a hlavně populistickými změnami, nelze ji brát vážně. Nevěřme již více slibům politických stran. V posledních parlamentních volbách získalo jedno z těchto uskupení důvěru části společnosti. Věci veřejné přišly v českých politických vodách možná s originálním přístupem. Kritika velkých politických stran okořeněná jakýmsi odvarem přímé demokracie se líbila. S utajovaným korporátním způsobem řízení strany se však nehodlala smířit ani její značná část, natož důvěřivý volič.

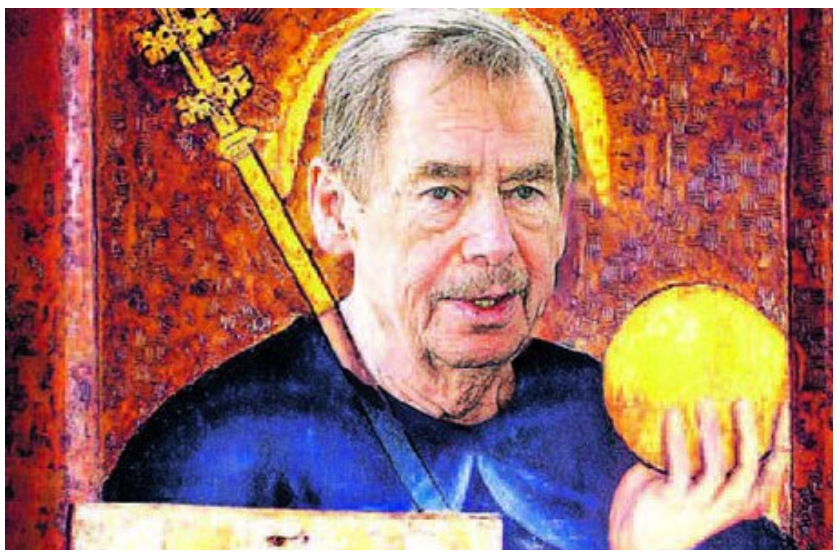

Jeden z dalších subjektů, který se objevil posléze, vyvíjí snahu navázat na zřejmě populární termín „vláda odborníků“. Andrej Babiš se svou iniciativou Ano 2011 láká přívržence na zřízení, které bude stejně profesionální a efektivní jako jeho konglomerát. Rétorika postfašistického korporativismu by mohla být v českých podmínkách velmi nebezpečná a její cesta k moci relativně snadná. Jenže některá masmédia Babišovy ambice zhola nešetřila. Inu miliardáři, kteří se po roce 1989 podělili o státní majetek, drží spolu, pouze když lobbují za zákony prospěšné jejich byznysu, ale jakmile jeden sahá po kořisti druhého, dokážou být k sobě navzájem tvrdí. To ale nemusí na Babiše stačit, jelikož svou moc soustředí i na mediální průmysl, do kterého se zatím chystá dle svých vlastních slov investovat 400 milionů. Doufejme, že lidé neskočí na lep ikoně, která se zásadně podílela na rozkradení jejich majetku. Transformace ve stylu Putinova Ruska by všechny obyčejné lidi mohla šeredně bolet.

Poslední spásné uskupení, které je třeba zmínit, je snad nejbizarnější. Volání po korporativistické vládě odborníků, absolutní neprůhlednost a bohaté zdroje na kampaň. Do toho apely na posílení národní hrdosti. Zavrhnutí domácích zaprodanců, provokatérů, velezrádců a vymahačů zla, kteří likvidují národ. Použít v jedné větě pětkrát národ není vůbec žádný problém. Třešničkou na dortu jsou pak blaničtí rytíři a svatý Václav s maskou Guye Fawkese. Holešovská výzva naštěstí zatím neuspěla, přesto se zdá alarmující, že dokázala strhnout část dříve seriózních kritiků současného uspořádání, některé aktéry iniciativy ProAlt a české odnože hnutí Occupy. Přijde proto vhod si zopakovat, jak na roli národa a státu pohlíželi někteří myslitelé ve svém boji za emancipaci, svobodu a rovnost.

(pokračování na straně 5)

Editorial

Šesté vydání zpravodaje Zdola, tentokrát na téma „národ“ a rozšířené na 6 stran, je na světě. Proč jsme zvolili toto téma? S postupující vleklou krizí a útoky na důstojnost obyčejných lidí se objevují různé skupiny a politické strany volající po změnách. Není divu. I hrdý nevzdělanec si uvědomuje, že naše životy nejsou v dobrých rukou. A tak jsme podrobeni reformám ve prospěch byznysu, doplácíme na korupci a do kapsy máme hloub a hloub. Těžko lze věřit v dobré úmysly například Andreje Babiše nebo současných reprezentantů Holešovské výzvy. Kosmetické změny, které navrhují, neumožní společnosti kontrolovat ani tvořit politickou moc. Umožní ji kontrolovat pouze jim samým.

Tématem „národ“ se zabýváme z jednoduchých důvodů. Mnohá nová uskupení volají a budou volat po obraně, utužení a vytvoření domnělých společných národních zájmů. Jako milovníci svobody anarchisté varují, že skrze údajné národní zájmy cesta k emancipaci, svobodě ani důstojnému životu nevede. Naopak. Společné národní zájmy vytvářejí falešnou iluzi vzájemnosti s těmi, kteří stojí za naší bídnou situací. Ve čtyřech tematických textech si tak objasníme původ národních států, k čemu tyto státy slouží, kdo je řídí, jak je tato moc udržována při životě. Nezapomínejme tedy, že alternativa nepřijde sama, musíme si ji vytvořit na principech svobody, samosprávy a sociální spravedlnosti.

redakční kolektiv, csaf@csaf.cz

ÚLOHA NÁRODNÍHO STÁTU

Anarchist FAQ

Článek „Potřebují pokorný lid, potřebují národ“ mimo jiné zdůraznil, že „národ není původcem státu, ale jeho produktem“ a že elity, které ideologii národa živí, vidí v národě synonymum státu. Stále je nutné si vyjasnit, jaká je hlavní úloha státu.

Anarchisté jsou přesvědčeni, že hlavní funkcí státu je garance stávajících sociálních vztahů a jejich příčin uvnitř společnosti prostřednictvím centralizované moci a monopolu na násilí. Slovy Errica Malatesty je stát jednoduše *„ochrankou majetných“*. Je tomu tak proto, že existují *„dva způsoby útlaku člověka: přímý skrze brutální sílu a fyzické násilí nebo nepřímý skrze odpírání prostředků k životu a dohnání člověka ke kapitulaci“*. Třída movitých *„postupně koncentruje do svých rukou výrobní prostředky, zdroje, půdu, průmysl, kontrolu nad obchodem…, což vždy skončí více či méně otevřeným podmaněním politické moci, kterou představuje vláda, z níž si udělá svou vlastní ochranku“*. [Errico Malatesta: His Life and Ideas, str. 23, 21 a 22]

Stát je proto *„politickým vyjádřením ekonomické struktury“* společnosti, a tudíž *„zastupitel těch, kteří vlastní nebo kontrolují bohatství společnosti, a utlačovatel těch, kteří svou prací toto bohatství vytvářejí“*. [Nicholas Walter: About Anarchism, str. 37] Bez nadsázky můžeme říci, že stát je vysavačem v rukou společenských parazitů.

Stát zaručuje vládnoucí třídě její vykořisťovatelská privilegia, a to zárukou ekonomických monopolů, z nichž privilegovaní čerpají své bohatství. Povaha těchto ekonomických privilegií se v průběhu času mění. V současném systému představuje obranu vlastnických práv kapitalistů. Tato služba je nám předkládána jako „ochrana soukromého vlastnictví“ a říká se, že je jednou ze dvou hlavních funkcí státu. Ta druhá má zajistit „ochranu životů a zdraví občanů a prevenci kriminality“. Nicméně přesto, že je tato druhá funkce vytrubována, ve skutečnosti se většina legislativy a státních institucí zabývá ochranou majetku.

Z toho můžeme vyvodit, že odkazy na „ochranu životů a zdraví“, „prevenci kriminality“ atd. slouží spíše jako odůvodnění existence státu a kamufláž pro udržování privilegií a moci elit. Neznamená to, že by se stát těmito otázkami nezabýval. Ovšem že tak činí, ale slovy Kropotkina všechny *„zákony, které se vyvinuly z jádra zvyků užitečných lidským společenostem…, byly vládnoucími zneužity k posvěcení jejich panství“* nad lidmi a jsou udržovány pouze strachem z trestu. [Anarchism, str. 215]

Jednoduše řečeno, pokud by stát *„nenabízel nic jiného než soubor předpisů užitečných pouze pro vládnoucí, stěží by si zajistil souhlas a poslušnost“*, a proto zákony odrážejí zvyky *„naprosto nutné pro život společnosti“*, které jsou však *„obratně přimíšeny ke způsobům vládnoucí kasty a společně si činí nárok na stejnou úctu od davu“*. Zákony státu mají tudíž *„dvojí charakter“*. Zatímco jejich *„zdrojem je touha vládnoucí třídy ustálit zvyky, které si sami vynutili ve svůj prospěch“*, bývají uzákoněny také *„zvyky užitečné pro společnost, zvyky, které nepotřebují zákon, aby si vysloužily respekt“* – a na rozdíl od nich *„jsou ostatní zvyky užitečné pouze pro vládnoucí, škodí masám a jsou udržovány jen strachem z trestu“*. [Kropotkin: tamtéž, str. 205 - 206] Zmiňme si jasný příklad: stát využívá obrany majetku jednotlivců jako odůvodnění k prosazování vlastnických práv kapitalistů na úkor zájmů společnosti a následkem toho brání elity a zdroje jejich bohatství a moci proti těm, kteří jsou podmaněni.

Kromě toho přestože druhotným zájmem státu je ochrana bezpečí osob (zejména těch na vrcholu), většina zločinů spáchaných proti osobám je motivována chudobou a odcizením zaviněnými státem podporovaným vykořisťováním a také znecitlivěním vůči násilí způsobeným násilnými metodami samotného státu, jimiž ochraňuje soukromé vlastnictví. Jinými slovy, stát odůvodňuje svou existenci poukazováním na společenské neduhy, které sám napomáhá tvořit (ať už přímo nebo nepřímo). Proto anarchisté zastávají názor, že bez státu a jím způsobených podmínek, plodících zločin, by pro decentralizované, svobodné komunitní sdružení bylo možné vypořádat se na základě soucítění (ne represe) s několika lidmi, kteří by se stále chovali násilně.

Anarchisté si myslí, že skutečná role moderního státu je zřejmá. Zosobňuje základní donucovací mechanismy, pomocí nichž je udržován kapitalismus a vztahy autorit spojené se soukromým vlastnictvím. Ochrana vlastnictví je v zásadě prostředkem k zaručení sociální nadvlády vlastníků nad těmi, co nic nevlastní, jak ve společnosti jako celku, tak i v konkrétních případech moci konkrétního šéfa nad svými zaměstnanci. Třídní nadvláda je autoritou majetných nad těmi, kteří užívají jejich majetek, a primární funkcí státu je tuto nadvládu (a sociální vztahy, které ji vytváří) podporovat. Slovy Kropotkina: *„Bohatí moc dobře vědí, že pokud by je státní mašinerie přestala chránit, jejich moc nad pracující třídou by se ihned zhroutila.“* [Evolution and Environment, str. 98] Ochrana soukromého vlastnictví a podpora třídní nadvlády jsou totéž.

(pokračování na straně 6)

KDO A JAK ŘÍDÍ NÁROD

Tonda Kováč

Politici, masmédia a další autority nám nepřestávají tvrdit, že žijeme v demokracii. Ta má být nejdokonalejším systémem pro fungování společnosti. Pokud se ale rozhlédneme kolem sebe, zjišťujeme, že o žádném dokonalém fungování nemůže být řeč. Ze svobody se stal vyprázdněný pojem. Volby jsou fraška. Demokracie je past! Základna pyramidy národa – neprivilegovaní – jsou totiž ovládáni úzkou skupinou nejbohatších. Dnešní hierarchie sice není na první pohled tolik patrná jako v některých politických uspořádáních minulosti, její existence přesto bolí.

Například ve feudalismu byla půda vlastněna pány a feudály, kteří přímo vykořisťovali poddané nevolníky. Ekonomická i politická moc byly ve stejných rukou, v rukou pánů. V absolutismu se feudální páni dostali do područí monarchů a relativně decentralizovaný feudální systém byl nahrazen centralizovanou monarchií. Tento centralizovaný systém si vzala za model pro svůj budoucí stát vzmáhající se buržoazie. Král byl nahrazen parlamentem, který byl volen skrze omezené volební právo.

V této počáteční fázi kapitalistického státu je stále zřejmé, jak si elita udržuje kontrolu nad státní mašinerií. Tím, že hlasovací právo bylo podmíněno vlastněním určitého množství majetku, byli chudí jednoduše vyřazeni z rozhodovacího procesu a nemohli mluvit do toho, co vláda dělá. Teoretický rámec pro jejich vyloučení položili filozofové jako John Locke – pracující masy byly považovány spíše za objekt státní politiky než za součást společnosti (tvořené pouze vlastníky), která volila vládu. V tomto ohledu se stát podobal dnešní akciové společnosti. Třída vlastníků připomínala akcionáře, kteří volí představenstvo, a masová populace připomínala dělníky, kteří nemají žádné slovo při určování managementu a od nichž se očekává, že budou pouze plnit příkazy.

(pokračování na straně 2)

KDO A JAK ŘÍDÍ NÁROD

(dokončení ze strany 1)

Jak se dalo předpokládat, byl tento systém hluboce nenáviděn majoritou, která mu byla podřízena. „Klasický liberální“ režim byl řízen despotickou mocí, bez všeobecné legitimity a naprosto bez odpovědnosti vůči masové populaci. Lidé tedy začali volat po všeobecném volebním právu. Mnoho radikálů (včetně Marxe a Engelse) se domnívalo, že by taková změna znamenala pro pracující třídu převzetí „politické moci“, čímž by skoncovala s třídním rozdělením společnosti jednou provždy. Anarchisté o tom přesvědčeni nebyli a argumentovali, že *„všeobecné volební právo samo o sobě, zavedené ve společnosti, která je založena na ekonomické a sociální nerovnosti, nebude pro lid ničím jiným než podvodem a pastí“* a *„nejjistějším způsobem, jak pod rouškou liberalismu a spravedlnosti upevnit nadvládu majetných nad lidem na úkor všeobecné svobody“*. Anarchisté proto odmítali argument, že může být volební právo *„použito lidmi k dosažení ekonomické a sociální rovnosti. Ze své podstaty je totiž nástrojem k lidu nepřátelským, nástrojem, jenž de facto podporuje diktaturu buržoazie.“* [Bakunin: Bakunin on Anarchism, str. 224]

Díky masovým, zdola organizovaným lidovým hnutím bylo nakonec dosaženo volebního práva pro všechny muže a později i pro ženy. Majetná elita však kontrolu nad státem neztratila, naopak „povolením šroubů“ upevnila svou moc pod rouškou „spravedlnosti, svobody a demokracie“. Historie naneštěstí potvrdila skepsi anarchistů ohledně všeobecného volebního práva. I údajně „demokratické“ kapitalistické státy ve skutečnosti zůstaly tzv. diktaturami **proper**tariátu, respektive diktaturami majetných. Politická historie moderní doby může být shrnuta jako vzestup kapitalistické moci, jako vzestup zastupitelské demokracie způsobený lidovými hnutími a neutuchající úspěch kapitalistické moci v podrývání a ovládání těchto hnutí. Toho je dosahováno skrze kladení tří hlavních mocenských překážek, které se navzájem prolínají: bohatství, byrokracie a kapitálu.

Bohatství

Nejzjevnější překážkou je bohatství. Dělat politiku něco stojí. Například dvě nejsilnější české politické strany ODS a ČSSD utrácejí za předvolební kampaně částky dosahující až půl miliardy korun. Menší strany, které si brousí zuby na křesla v parlamentu, se vejdou do sta milionů. To se týká i tzv. „nových“ stran, za které v roce 2010 naivně lobbovala část společnosti v kampani „Vyměňte politiky“. Pokud nepočítáme peníze investované do této kampaně, utratily Věci veřejné 87 milionů a Top 09 66 milionů.

Získat na kampaň tolik peněz vyžaduje najít bohaté sponzory a snažit se o jejich přízeň. Jinými slovy, je třeba jim slíbit, že o jejich zájmy bude postaráno. Teoreticky je možné získat hodně peněz z drobných příspěvků mnoha lidí, v praxi je to ale velmi obtížné. K získání jednoho milionu musíte přesvědčit 50 milionářů, aby přispěli 20 000 nebo přesvědčit 20 000 lidí, aby přispěli 50 korunami. Pro elitu je 20 000 pouhým kapesným, není tedy překvapivé, že se politici zaměřují na ně. Totéž platí pro obří firmy a korporace. Je mnohem jednodušší a s ohledem na čas a vynaloženou energii efektivnější orientovat se na několik málo bohatých, ať už jednotlivců nebo firem.

Koho chleba jíš, toho píseň zpívej, nabádá rčení, jehož porušení se nevyplácí. Politické strany v České republice, stejně jako v dalších zemích, jedí chleba zbohatlíků a nadnárodních korporací. Nikoho nepřekvapí, že obrovské množství neprůhledných příspěvků pochází z velkého byznysu. Většina bohatých jednotlivců, kteří přispívají na politické kampaně, jsou členy představenstva nebo generálními řediteli společností, kterým nejsou lhostejné politické nálady a přijímané zákony. S ohledem na nepříliš se lišící program a činy politických stran napravo a nalevo není ani překvapivé, že bohatí dárci přispívají na obě strany. Štědří sponzoři samozřejmě předpokládají, že se jim jejich investice nějakým způsobem zúročí.

Jak funguje řízení státu, můžeme demonstrovat na kauze Bém vs. Janoušek. Pohádkově bohatý podnikatel zajišťuje sympatickému ambicióznímu politikovi kapitál na kampaně, dovolené, rauty a brífinky a politik na oplátku prosazuje rozhodnutí, která zajišťují a rozšiřují podnikatelův majetek a privilegia. Problém je, že je tento případ prezentován jako kauza. Ke zveřejnění případu došlo pravděpodobně pouze z důvodu nepohodlnosti jednoho z aktérů. Ve skutečnosti takhle funguje řízení národních států, kapitalismus nebo chcete-li parlamentní demokracie, která je a vždy byla v područí nejbohatších kapitalistů. *„V reálném světě je státní politika z obrovské části určována těmi, kteří kontrolují zdroje, na základě jejich vlastnictví a řízení soukromého hospodářství nebo na základě jejich postavení bohatých profesionálů. Hlavní rozhodovací posty výkonné moci vlády jsou tradičně zaplňovány představiteli významných korporací, bank, investičních společností a několika advokátních společností, kteří primárně zajišťují zájmy korporací a zastupují široké zájmy vlastníků a manažerů na úkor zájmů obecních… Výkonná moc je pestřejší, ale v drtivé většině čerpá své představitele z třídy byznysmenů a profesionálů.“* [Chomsky: On Power and Ideology, str. 116–117]

Nejedná se o jedinou vazbu mezi politikou a byznysem. Mnoho politiků má v různých společnostech funkce, zájmy, akcie nebo vlastní půdu či jiné zdroje příjmů. Proto mají blíže k úzké skupině bohatých než k většině voličů, za jejichž zástupce se vydávají. Pokud zkombinujeme tyto vedlejší příjmy s vysokým platem a náhradami, mohou se politici řadit mezi nejbohatší 1 % populace. Proto probíhá smutný proces, během něhož politici po vypršení mandátu získávají křesla v představenstvu bohatých firem. V zahraničí se tomuto trendu přezdívá „politika otáčivých dveří“. Za poslední léta se z něho stala doslova noční můra. Nejvyšší vládní představitelé dnes přicházejí přímo z představenstev nejsilnějších korporací nebo lobbistických skupin.

Politici a kapitalisté tak ruku v ruce kráčí za svým štěstím. Bohatí si je vybírají, sponzorují je, dávají jim práci a příjem, dokud jsou v úřadu. A když vyprší mandát, svět byznysu je vítá s otevřenou náručí. Kdo by se pozastavoval nad tím, že tito lidé řídí stát a jeho prostřednictvím naše životy.

To není vše. Překážka bohatství pracuje také nepřímo a bere na sebe různé formy. Nejočividnější je vysoká schopnost bohatých elit a korporací lobbovat a ovlivňovat názory politiků. V České republice funguje registrace lobbistických skupin pouze na základě dobrovolnosti, přesto se jich zaregistrovalo více než 3200 a jejich počet neustále roste, stejně jako vliv korporativních zájmů, jež drtivá většina zastává. Tito lobbisté, jejichž prací je přesvědčit politiky, aby psali zákony a hlasovali ve prospěch jejich korporativních klientů, pomohli nasměrovat politickou agendu ještě více k zájmům byznysu. Lobbistický průmysl je obrovský. Bohatství tedy zajišťuje, že jsou zdroje a politický vývoj monopolizovány hrstkou lidí: *„Kde jsou zoufale potřební lobbisté, aby vyvažovali poměr sil zastupováním zájmů průměrných občanů? Kde jsou miliony dolarů sloužících jejich zájmu? Bohužel je evidentní, že nejsou nikde.“* [Joel Bakan: The Corporation, str. 107]

Přesto nelze popřít, že volba politiků závisí na celé společnosti. Ale i zde hraje zásadní roli nepřímý vliv bohatství, hlavně prostřednictvím médií a public relations (PR) agentur. Moderním médiím dominuje velký byznys a není překvapením, že odrážejí jeho zájmy. To znamená, že mají významný vliv na to, jak voliči pohlížejí na jednotlivé strany a politiky a jaké z „nutných zel“ budou považovat za nejmenší. Pokud by se na scéně objevila nějaká politická strana ohrožující současné mocenské vztahy, byla by jistě médii buď ignorována, nebo pošpiněna. To by mělo odpovídající vliv na volební vyhlídky této strany, která by musela investovat podstatně víc času, energie a peněz na vyvrácení negativního mediálního zprostředkování. PR průmysl má podobný efekt. Navíc má výhodu, že se nemusí zabývat tím, aby vypadal věcně a nezaujatě. K tomu všemu organizují elity a korporace tzv. „think tanky“, za jejichž pomoci je politický systém kompletně obrácen ve prospěch kapitalistické třídy.

V kostce řečeno: *„Třída byznysmenů dominuje vládě skrze svou schopnost sponzorovat politické kampaně, draze zaplatit lobbistům a odměnit bývalé politiky lukrativními posty… [Politici] se stali kompletně závislí na penězích korporací, kterými si platí novou profesionální třídu PR konzultantů, odborníků na marketing a sociálních vědců, kteří řídí a propagují kampaně kandidátů v jádru stejným způsobem, jakým propagují prodej aut, oblečení, léků a dalšího zboží.“* [John Stauber a Sheldon Rampton: Toxic Sludge is Good for You, str. 78]

Byrokracie

Takto funguje první překážka, na které stojí řízení národních států. Bohatství se svým přímým i nepřímým vlivem představuje silnou bariéru při realizaci skutečné demokracie. Obvykle je samotná tato překážka dostatečná k udržení mocenských pozic. Anarchisté argumentují tím, že procesy, jež provázejí kandidaturu politiků do úřadu, jsou obecně deradikalizující. Z revolučních stran se stávají reformistické, reformistické strany skončí jako udržovatelé kapitalismu a realizují politiku protikladnou k jejich předvolebním slibům. Přesto se sem tam vyskytnou kandidáti, kteří by mohli nějakým způsobem ovlivnit mocenské pozice, a dostávají od voličů hlasy. Takže je sice nepravděpodobné, že by potenciální radikální strana během kandidatury zůstala u svého programu a došlo k jejímu zvolení, nicméně možné to je. Pokud by se taková strana dostala do úřadu, zbývalo by jí odstranit další dvě mocenské překážky, na kterých nejbohatší zakládají svoji kontrolu nad státní mašinerií: byrokracii a kapitál.

Existence státní byrokracie je klíčovým prvkem v zajištění toho, že stát zůstane „policajtem“ vládnoucí třídy. Stačí říct, že politici, kteří jsou zvoleni na své posty, jsou ve srovnání s byrokracií v nevýhodě. Státní byrokracii na rozdíl od politiků neomezuje čtyřletý mandát. Zaujímá pozici, díky níž má prostřednictvím byrokratické setrvačnosti schopnost ochočit si jakoukoliv rebelující vládu, překroutit a zatajit klíčové informace a protlačit vlastní agendu skrze politiky, kteří jsou oficiálně její nadřízení, ale ve skutečnosti jsou na byrokracii závislí. Není třeba zvlášť zdůrazňovat, že je státní byrokracie se svými výzvědnými složkami, kontrolními úřady a zásahovými jednotkami schopna udeřit na vysoké vládní činitele.

Kapitál

Překážka kapitálu je úzce spjata s překážkou bohatství, nicméně funguje odlišným způsobem. Bariéra bohatství filtruje kandidáty na úřad, kdežto bariéra kapitálu kontroluje politiky ve funkci. Jedná se o ekonomické síly, jež mohou zasáhnout v případě, že by nějaká vláda jednala v rozporu se zájmy kapitalistické třídy. V případě České republiky je tato moc k upevnění hegemonie využívána zejména nadnárodními korporacemi a nadmíru bohatými jedinci.

Pokud někdo pochybuje o brutálním vlivu nadnárodních korporací, měl by si uvědomit následující fakta. Shromáždíme-li 100 nejsilnějších ekonomik světa do jedné skupiny, nepřevažují v ní ekonomiky národních států, ale ekonomiky nadnárodních korporací. Nejbohatší lidé světa vlastní majoritní podíl v desítkách korporací. Sedm nejbohatších lidí drží majetek v hodnotě 1,54 bilionu dolarů. Jedno procento světové populace drží 40 % veškerého bohatství. Obrat největších korporací jako ExxonMobil, Shell, Walmart a BP dosahuje půl bilionu dolarů. Obrat České republiky dosahuje 90 miliard a Slovenska 35 miliard dolarů. Podobná nepříjemná fakta stěží zazní v masmédiích, když např. 80 % tiskovin v České republice kontrolují německé a švýcarské korporace jako Verlagsgruppe Passau a Ringier.

Jedni z nejbohatších lidí Evropy Liliane Bettencourtová (L'Oréal) a Serge Dassault (Dassault Group a deník Le Figaro) si vydržují politické loutky, jako je nezapomenutelný konzervativní buřič Nikolas Sarkozy, který připravil francouzskou společnost o miliardy eur, a když byli lidé nejvíc naštvaní z důsledků jeho politiky, snažil se obrátit jejich hněv proti romské minoritě. Dessaultova Unie pro lidové hnutí je oficiálním příslušníkem Evropské lidové strany, jejímiž dalšími členy jsou vedle Bělobrádkovy KDU-ČSL a Schwarzenbergovy Top 09 také Nacionalistická strana Malty a postfašistická strana Fidész Viktora Orbána šířící v Maďarsku vyhlazovací ideologie. Dassaultovy válečné letouny, na jejichž produkci stojí jeho byznys, byly nasazeny v několika významných válečných konfliktech.

Mechanismus fungování tohoto mocenského nástroje je jednoduchý. Schopnost kapitálu odepřít investice (tzv. odliv kapitálu) a podobné nepříznivé ovlivňování ekonomiky je mocnou zbraní pro udržování každého národního státu v roli služebníka. Bohaté společnosti a elita mohou investovat doma či v zahraničí, spekulovat na peněžních trzích atd. Pokud určité množství investorů nebo korporací ztratí důvěru ve vládu, jednoduše zastaví investice v dané zemi a přesunou je do jiné. V zasažené zemi se to bolestivě promítne na celé společnosti skrze hromadné propouštění, pokles poptávky a ekonomickou recesi. Jak poznamenal Chomsky: *„V kapitalistické demokracii musí být naplňovány zájmy kapitalistů; jinak se investice, produkce, práce, zdroje, jakkoli marginálně sloužící potřebám společnosti, ztratí.“* [Turning the Tide, str. 233]

Tato závislost národních ekonomik na několika nejbohatších zajišťuje, že majetná elita kontroluje vládu a politika, kterou soukromá moc považuje za nevítanou, je rychle zamítnuta. Moc, kterou má procento nejbohatších nad politickým systémem, zajišťuje, že je demokracie služebníkem velkého byznysu. Jak shrnul Malatesta: *„I přes uplatňování – a mohli bychom klidně říci i za přispění – všeobecného volebního práva vláda zůstává služebníkem a ochrankou buržoazie. Pokud by tomu mělo být jinak a vláda by naznačila nepřátelský postoj, nebo pokud by hrozilo, že se z demokracie stane něco jiného než přetvářka a klamání lidu, buržoazie cítící, že jsou její zájmy ohroženy, by rychle reagovala a použila veškerý vliv a sílu, aby vládu vrátila tam, kam patří, do pozice ochranky buržoazie...“* [Anarchy, str. 23]

Kvůli těmto překážkám je stát nástrojem v rukou kapitalistické třídy, zatímco se tváří jako demokratický. Proto státní mašinerie zůstává prostředkem, pomocí něhož se úzká skupina obohacuje na náklady společnosti. To samozřejmě neznamená, že je stát vůči nátlaku společnosti imunní. Naopak. Přímá akce utlačovaných může donutit stát, a již několikrát se to povedlo, k zavedení významných reforem. Podobně se společnost může bránit negativním jevům deregulovaného kapitalismu. Klíčová je však myšlenka, že pozitivní změny nevycházejí z přirozených mechanismů státu, ale jsou výsledkem tlaku emancipačních hnutí.

Takže vzhledem ke svým ekonomickým výhodám jsou elity – respektive finančníci, průmyslníci a rentiéři – schopny dále akumulovat obrovské bohatství načerpané z těch, které vykořisťují. To rozděluje společnost do hierarchie ekonomických tříd s ohromným majetkovým rozdílem mezi úzkou skupinkou nejbohatších na vrcholu a majoritou drobných vlastníků a těch na samém dně, kteří nevlastní nic. Jelikož si vítězství ve volbách, stejně jako lobbování a uplácení zákonodárců, žádá nashromáždění množství peněz, je bohatá elita schopna kontrolovat politický proces a celý stát. *„Žádná demokracie se neosvobodila od nadvlády zámožných, stejně jako se neosvobodila od rozdělení na vládnoucí a ovládané…, žádná demokracie neohrozila postavení byznysu. Pouze bohatí a zámožní si mohou dovolit životaschopné politické kampaně a dosáhnout na politické posty. Změny vlád v demokracii jsou střídáním jedné elitní skupiny s druhou.“* [Harold Barclay: The State, str. 47]

Jinými slovy, elitářská kontrola politiky skrze obrovské majetkové rozdíly zajišťuje, že tyto rozdíly zůstanou zachovány, a tak zůstane zachována i jejich moc. Tím pádem jsou klíčová politická rozhodnutí těch na vrcholu izolována od významnějšího vlivu těch, kteří se nacházejí na dně. Nakonec by mělo být ještě zmíněno, že tři mocenské překážky, které jsme tu rozebírali, nevznikly náhodou. Vycházejí ze způsobu, jakým je stát strukturován. Efektivním odstavením široké společnosti od politického vlivu a centralizací moci do rukou hrstky, která tvoří vládu, zajišťuje přirozená povaha státu kontrolu bohaté elity nad společností.

Zdroj: Podle „Anarchist FAQ, sekce B.2.3 How does the ruling class maintain control of the state?“ zpracoval Tonda Kováč

BOHÁČI ZBOŽŇUJÍ RASISMUS

Tonda Kováč

Oficiální rétorika politiků, novinářů a dalších autorit zavrhuje rasismus, sexismus, homofobii i další formy diskriminace. Přesto je jejich denním chlebem ponižování na základě nějaké „rozdílnosti“. Ve společnosti je tak prostřednictvím méně křiklavých stereotypů směrována nesnášenlivost takovým způsobem, aby neohrozila současné mocenské vztahy.

Primární příčinou rasismu, stejně jako sexismu a homofobie, je potřeba vytvoření iluze přirozené existence dominance a vykořisťování, jež jsou nedílnou součástí hierarchie. Jinými slovy, jedná se o „teorii“, která „vysvětluje“ a odůvodňuje nespravedlnost a útlak. Jak řekl Tacitus: *„Nenávidíme ty, které zraňujeme.“* Ti, kteří utlačují druhé, nacházejí vždy důvody, proč označovat své oběti za „méněcenné“ a proč si zaslouží svůj osud. Elity potřebují nějaký způsob, jak ospravedlnit své nadřazené sociální a ekonomické postavení. Jelikož je sociální systém očividně neférový a elitářský, musí být pozornost odvrácena k méně nepohodlným „faktům“, jako je domnělá biologická nebo „přirozená“ nadřazenost. Proto jsou doktríny o rasové, etnické a sexuální nadřazenosti nevyhnutelnou součástí hierarchických, třídně rozdělených společností.

Krvavý vzestup kapitalismu

Z ekonomického hlediska souvisí rasismus s vykořisťováním levné pracovní síly uvnitř státu, na mezinárodní úrovni s imperialismem. Raný vzestup kapitalismu v Americe i Evropě byl skutečně posilován zotročováním lidí zejména afrického původu. Dalším klíčovým aspektem růstu kapitalismu bylo vybíjení původních obyvatel Ameriky a Austrálie a zabírání jejich půdy. S pokračujícím podmaňováním cizích národů hrubou silou se dominantním národům začíná zdát, že za své postavení vděčí svým výjimečným, přirozeným schopnostem, svým „rasovým“ vlastnostem. Imperialisté se často odvolávali na Darwinovu teorii „přežití silnějšího“, aby dali svému rasismu punc „přirozenosti“.

Jedna z prvních teorií o rasové nadřazenosti v Evropě byla prosazována Arthurem de Gobineauem v padesátých letech devatenáctého století za účelem nastolení přirozeného práva aristokracie vládnout Francii. Argumentoval, že francouzská aristokracie byla germánského původu, zatímco „masy“ byly původu galského a keltského. A jelikož měla být germánská rasa nadřazená, aristokracie měla mít přirozené právo vládnout. Přestože francouzské „masy“ neshledaly tuto teorii obzvláště přesvědčivou, byla později převzata přívrženci německé rozpínavosti a stala se základem německé rasové ideologie používané k ospravedlnění nacistického útlaku Židů a dalších „neárijských ras“. Zhruba ve stejnou dobu se v Anglii a v menší míře také v Americe objevily v souvislosti s násilnou expanzí termíny „břemeno bílého člověka“ a „zjevné poslání“, jež „humanistickým“ způsobem odůvodňovaly anglosaské dominantní postavení a podrobování cizích zemí.

Boj s vnitřním nepřítelem

Ukázalo se, že idea rasové nadřazenosti je nesmírně užitečná i uvnitř státu. Jak poukázal Paul Sweezy: *„Stupňování sociálního konfliktu ve vyspělých kapitalistických zemích… musí být největší možnou měrou nasměrováno do neškodných vod – neškodných z hlediska nadvlády kapitalistické třídy. Podněcování rasové nesnášenlivosti je pohodlná metoda k odvrácení pozornosti od třídního boje“*, který samozřejmě ohrožuje zájmy vládnoucí třídy. [Theory of Capitalist Development, str. 311]

Zaměstnavatelé a politici často záměrně živili rozdíly mezi dělníky vytvářením pracovních směn podle rasového původu, což bylo součástí strategie „rozděl a panuj“. V některých případech, například v carském Rusku, Severním Irsku nebo ve Skotsku využili zaměstnavatelé stejným způsobem různá náboženská vyznání. V dalších případech jsou pracující děleni na imigranty a domorodce. Konečný efekt je stejný. Sociální útlak sahající od extrémního násilí na americkém jihu, kde byli afroameričtí pracující lynčováni, mučeni a upalováni rozzuřenými davy, přes pogromy na Židy v carském Rusku, až po znevýhodňování lidí v tom, kde mohou žít, kde mohou pracovat a podobně.

Situaci v České republice brilantně vystihuje analýza loňských šluknovských událostí z pera Antifašistické akce pod názvem „Rozděl a schvaluj“. Romská menšina slouží jako hromosvod většinové české společnosti frustrované z bídné socioekonomické situace. Mnozí zastupitelé a starostové obcí a měst vyloučených regionů si moc dobře uvědomují, že ostré diskriminační výroky a plány jsou tím nejlepším výtahem do vysoké politiky. Kariéry Jiřího Čunka (KDU-ČSL), Liany Janáčkové (dříve ODS a Svobodní) a Ivany Řápkové (ODS) jsou toho názorným příkladem. V případě eskalace konfliktu, ke které došlo například na Šluknovsku, se pak vrcholní politici předhánějí v návrzích na rychlá řešení, která náramně splňují globální úspornou agendu.

Následují neocenitelné důvody pro osekání sociálních dávek, kriminalizaci drobných přestupků, státem řízenou převýchovu a posilování policejních pravomocí. *„Selhání sociální politiky v chudých regionech je vystřídáno represí vůči sociálně slabým a navýšením bezpečnostních opatření, jakými jsou kamerové systémy či navýšení stavů městské policie. Problém vysokého procenta nezaměstnanosti je proměněn na problém Romů, kterým se nechce pracovat, protože sociální systém je příliš štědrý. Problém vzdělávací politiky, v rámci které jsou romské děti desítky let automaticky posílány do zvláštních škol, je proměněn na to, že romští rodiče jsou nezodpovědní a nejsou schopni se starat o to, aby jejich děti do školy chodily. A takhle bychom mohli pokračovat dále. ‚Chudí kurví kapitalismus‘ stálo kdysi na transparentu českých anarchistů. Nic se na tom nezměnilo. Chudé, jiné, nepřizpůsobivé je potřeba napravovat, vychovávat, disciplinovat a trestat, protože dělají špatnou reklamu kapitalismu, protože se nemají jak bránit a protože tím, že se hodí vina na ně, se zároveň smyje vina z jiných – včetně politiků samotných.“* [Rozděl a schvaluj; AFA]

Mocným se rasová nesnášenlivost nesmírně hodí (stejně jako další předsudky), jelikož může být využita k rozdělení pracující třídy, která se navzájem viní z bídných podmínek, jež ji sužují. A tak jsou bílí pracující (ne vždy) jemně pobízeni, aby například vinu za nezaměstnanost, chudobu a kriminalitu přiřkli romským či ukrajinským dělníkům namísto kapitalismu a elitám, které je způsobují a přímo těží z nízkých mezd. Diskriminace vůči rasovým menšinám a ženám kapitalismu vyhovuje a těží z ní jak přímo, tak nepřímo. Sociálně znevýhodněným skupinám jsou odpírány pracovní příležitosti, jejich mzdy se pohybují hluboko pod průměrnou hranicí, což dělníci kompenzují množstvím odpracovaných hodin, a zisk zaměstnavatele roste jako z vody. Nepřímo diskriminace posiluje zisky a moc kapitalistů prostřednictvím zvyšování nezaměstnanosti a stavěním pracujících proti sobě.

Jinými slovy, kapitalismus ze svého rasistického dědictví profitoval a profituje nadále. Rasismus poskytl kapitalistům zástupy levné pracovní síly a umožnil, aby část obyvatelstva byla vystavena horšímu zacházení. Zisk je tedy navyšován zhoršováním pracovních podmínek, snižováním nákladů na bezpečnost, pomůcky, hygienu atd.

Ve Spojených státech dostávají Afroameričané a hlavně Hispánci stále menší mzdu než bílí. Jedná se zhruba o 10% rozdíl u pracujících se shodným vzděláním, zkušenostmi a pracovní pozicí. V Německu dostávají diametrálně nižší platy pracující z bývalé „východní“ části a posledních deset let tento rozdíl narůstá. Zpočátku byl rozdíl obhajován nízkým pracovním nasazením, které mělo být dědictvím „socialistické“ práce. Později zaměstnavatelé začali používat méně urážlivé odůvodnění nižší mzdy nižšími náklady na bydlení v bývalé „východní“ části Německa. To se samozřejmě netýká jen soukromého sektoru, ale i úřadů, včetně policie. Celý průmyslově vyspělý svět se pak může chlubit markantními mzdovými rozdíly mezi muži a ženami. Stále se bavíme o pracujících stejného vzdělání, stejné kvalifikace a na stejných pracovních pozicích. Jižní Korea se může pyšnit 38% rozdílem, Japonsko 33%. Německo, Rakousko, Kanada a Velká Británie přesahují hranici 20 %. Rozdíly mezi platem muže a ženy ve Finsku, Švýcarsku, USA a ČR jsou těsně pod hranicí 20 % (OECD; 2008). S prohlubujícími se platovými rozdíly se samozřejmě prohlubuje i rozdíl v životní úrovni. Diskriminované menšiny jsou tak podrobeny útlaku dvojího rázu. Útlaku na základě rasy (původu, pohlaví, sexuální orientace) a útlaku na základě třídy.

Bílý dělník pod palbou

Domnívat se, že z diskriminace menšin a žen může bílý pracující něco vytěžit, je naivní. Pokud přistoupí na povýšenecké diskriminační předsudky, sám si začíná pěstovat skupinu nízkonákladových konkurenčních pracovníků. Rozdělení pracujících na (bílé) lépe placené kmenové zaměstnance a na hůře placené agenturní zaměstnance, ženy, absolventy, Romy vytváří horší podmínky a mzdy pro všechny. Kapitalisté využívají diskriminované menšiny k vytvoření tlaku na ostatní zaměstnance, pomocí něhož se jim daří krátit mzdy a přimět je k vyšším výkonům. Přistoupení kmenového zaměstnance na diskriminační předsudky podrývá solidaritu mezi neprivilegovanými a napomáhá vytváření sociální hierarchie. Dochází k tvorbě skupiny vyloučených, kteří mohou v případě konfliktu na pracovišti posloužit jako náhrada za rebelující zaměstnance, nebo mohou být v době stávky najati jako stávkokazi. Jediným vítězem zůstává šéf.

Al Szymanski zkoumal následky rasismu pro bílého pracujícího vědecky [Racial Discrimination and White Gain, American Sociological Review, r. 41, č. 3, červen 1976, str. 403-414]. Porovnával situaci bílých a nebílých pracujících (Afroameričanů, původních Američanů a Hispánců) ve Spojených státech a vyvodil několik klíčových závěrů:

1) Čím více „nebílých“ žije v jednotlivých státech, tím větší je nerovnost mezi bílými. Jinými slovy, existence chudých utlačovaných skupin dělníků snižuje mzdy bílých dělníků, přestože příjmy vyšších tříd nejsou výrazněji ovlivněny. Takže bílí pracující díky diskriminaci ekonomicky strádají.

2) Čím je rasová diskriminace intenzivnější, tím menší mzdy dostávají bílí pracující, jelikož rasismus likviduje soudržnost mezi zaměstnanci. Jinými slovy, rasismus ekonomicky znevýhodňuje bílé pracovníky, protože znemožňuje solidaritu mezi bílými a černými a oslabuje odborové organizace.

3) Čím nižší je mzdový rozdíl mezi bílými a černými v jednotlivých státech, tím vyšší jsou platy bílých pracujících v porovnání s platy bílých pracujících jinde. To znamená, že bílí pracující těží z absence ekonomické diskriminace.

Při povrchním pohledu na rasové a další diskriminace na pracovišti se může zdát, že má bílý pracující z této nerovnosti určité výhody. Přednostně získá pracovní pozici, dostává vyšší mzdu apod. Jenomže ve skutečnosti je toutéž diskriminací tlačen do kouta. Rasismus a hierarchie ohrožuje i zájmy těch pracujících, kteří tyto předsudky ctí. Z oslabení soudržnosti na pracovišti těží pouze vládnoucí třída:

„Dokud existuje diskriminace a rasový a etnický útlak menšin, zůstává celá pracující třída oslabena. Je tomu tak proto, že kapitalistická třída je schopna použít rasismu ke snížení mezd v jednotlivých sektorech pracující třídy vyvoláním rasové nesnášenlivosti a vynucením boje o pracovní místa a výhody. Toto rozdělení nakonec podkopává životní úroveň všech pracujících. Štvaním bílých proti černým a dalším utlačovaným národnostem je navíc kapitalistická třída schopna předcházet organizování pracujících proti jejich společnému nepříteli. Dokud pracující bojují mezi sebou, zůstává kapitalistická třída v bezpečí.“ [Lorenzo Kom’boa Ervin: Anarchism and the Black Revolution, str. 12-13]

Činit svět lepším

Anarchisté nevidí řešení v takových snahách o „rovnost“, které akceptují kapitalistické principy dominance, přistupují na znehodnocení lidských vztahů ve jménu bohatství a moci a zachovávají hierarchickou strukturu společnosti. Teorie „rovných příležitostí“ ztrácí logiku při hlubším pohledu na mocenské vztahy. Jistěže má několik málo Romů či žen šanci dosáhnout na vrcholné posty, přestože je pro ně kariérní růst mnohem obtížnější než pro bílé heterosexuály. Rozdělení společnosti na majoritu a nepřizpůsobivou menšinu však zůstává a v zájmu snadnějšího vládnutí příliš nápadně připomíná normalizaci totalitního režimu.

Útlak založený na rasových, genderových a sexuálních předsudcích z kapitalismu nikdy nezmizí, stejně jako z žádného ekonomického nebo politického systému postaveného na dominanci a vykořisťování. Dlouhodobé řešení je zřejmé: odbourání kapitalismu a hierarchické společnosti rozdělené do ekonomických tříd. Skoncováním s kapitalistickým útlakem, vykořisťováním a s ním souvisejícím imperialismem a chudobou se také eliminuje lačnost po ideologiích hlásajících rasovou, genderovou či sexuální nadřazenost, jejichž předsudky jsou používány k ospravedlnění útlaku jedné skupiny druhou nebo k rozdělení a oslabení pracující třídy. Přesto nemůže být boj proti předsudkům ponechán na postrevoluční dobu. Pokud bychom tak učinili, pravděpodobně by se taková revoluce nikdy neuskutečnila a pokud ano, tyto předsudky by zřejmě přetrvávaly v nové společnosti.

Proto musí být boj proti negativním dopadům nerovnosti sváděn tady a teď, stejně jako boj proti jakékoliv formě hierarchie. Tím můžeme současný svět udělat přívětivějším a přiblížit se budoucí rovnosti. Pouze tak budeme moci všichni žít jako svobodní a rovní jednotlivci ve světě bez sexismu, rasismu, homofobie a náboženské nesnášenlivosti.

Zdroj: Podle „Anarchist FAQ; B.1.4 Why do racism, sexism and homophobia exist?“ zpracoval Tonda Kováč

ANARCHISTÉ NA PRAGUE PRIDE

ČSAF

Podpořit práva sexuálních menšin a jejich touhu po respektu se v sobotu 18. srpna vydali i anarchisté a anarchistky. Někteří z nich se pak duhového pochodu, který uzavíral celotýdenní sled akcí festivalu sexuálních menšin Prague Pride, účastnili podobně jako v loňském roce formou tzv. černo-růžového bloku.

Další příspěvek anarchistů a anarchistek k akci, která probíhala v přátelské atmosféře a v karnevalovém duchu, měl podobu speciálního čísla časopisu A-kontra, které se mimo jiné věnovalo aktuální kauze odsouzených členek ruské punkové kapely Pussy Riot. Proti pochodu Prague Pride, jehož se účastnilo na 10 000 lidí, vystoupilo pár příznivců konzervativní iniciativy D.O.S.T., náboženských fanatiků a neonacistů. Dostalo se jim opět podpory od Václava Klause a jeho nejbližších. Jejich protiakci kromě médií skoro nikdo nevěnoval pozornost jinak než jako krátkému pobavení.

Jako anarchisté a anarchistky vystupujeme proti nesmyslným předsudkům a evidentní diskriminaci, a to právě i na základě sexuální orientace. Náboženské bludy a údajné tradice omezující svobodu člověka i společnosti musí zůstat směšným pozůstatkem minulosti. Stejně tak směšným, jako byla účast nenávistných samozvaných zástupců „normální společnosti“ oproti tisícům veselících se lidí, kteří se nechtějí nechat jakousi „normalitou“ omezovat.

Zdroj: www.csaf.cz

POGROM V LICHTENHAGENU A STÁLE STEJNÉ CHYBY EU

Iniciativa NE RASISMU!

Dnes (28. 8. 2012) je to dvacet let od posledního dne děsivých událostí v Rostocku-Lichtenhagenu. V Německu se o nich často mluví jako o pogromu. V NDR platila přísná pravidla týkající se cestování a migrace, přesto i zde existovali migrantští dělníci. Do roku 1981 přišlo jen do Rostocku 368 vietnamských dělníků povětšinou za prací v přístavu a docích. Oficiálně v NDR neexistovala nezaměstnanost. Každý měl povinnost pracovat. V souvislosti se zánikem NDR a znovusjednocením Německa přišlo mnoho lidí o práci, prudce vzrostla nezaměstnanost a vyhlídky do budoucna byly více než nejisté. Ve stejnou dobu přišlo do Německa jen za rok 1992 více než 440 000 žadatelů o azyl a míra kladně vyřízených žádostí poklesla na 4,3 %. Již předtím v roce 1986 zahájila konzervativní strana kampaň proti „zneužívání práva azylu“ a „ekonomickým uprchlíkům“. Emocionálně vypjatá veřejná debata o „azylové otázce“ částečně vedla k nárůstu počtu hlasů pro extrémně-pravicové politické strany.

Od léta 1991 bylo rasistické násilí na vzestupu. V září stejného roku napadl pětisethlavý dav ubytovnu pro přistěhovalecké dělníky v Hoyerswerda. Lidé útočícím nazi-skinheadům tleskali a policie byla nucena ustoupit a evakuovat přes 300 potenciálních obětí pogromu. Téhož roku se útoky rozšířily do mnoha měst ve východním Německu a částečně i do Německa západního. Osmnáctiletý Rumun byl ubit k smrti. Pak přišly události v Rostocku.

Slunečnicový dům v Rostocku-Lichtenhagenu dostal své jméno podle velkých obrazů slunečnic na zdech. Jedna z jeho částí (číslo 19) byla domovem pro 100 vietnamských dělníků a jejich rodiny, z nichž někteří zde žili i více než deset let. Další část (číslo 18) byla přeměněna na Ústřední Přijímací Centrum (ZAst), kde uprchlíci procházeli procesem zpracovávání žádostí o azyl. Proces obvykle zabral několik dní a maximální kapacita zařízení byla 300 osob. ZAst v Lichtehagenu byla jediným zařízením tohoto druhu v Meklenbursku-Předním Pomořansku, které v tu dobu mělo více než 1,8 milionů obyvatel a rozlohu více než 23 tisíc kilometrů čtverečních. Ve skutečnosti zde přebývalo více než 650 lidí. Budova nebyla dostatečně velká, aby pojmula všechny žadatele a mnoho z nich bylo proto nuceno tábořit na travnaté ploše před centrem. Fotky z roku 1992 ukazují celé rodiny přebývající v mezerách mezi domy a podél jejich stěn doslova bez přístřeší.

Přestože byly úřady opakovaně informovány o hrozivých podmínkách, neudělaly pro zlepšení situace zhola nic. Ultrapravicové strany šířily letáky prohlašující, že *„Rostock zůstane německým“* a vyzývající jeho obyvatele, aby *„sami začali řešit uprchlický problém“*. Dvoje místní noviny obdržely telefonáty vyhlašující, že *„bude nastolen pořádek“* a vybízející lidi k *„vyčištění Lichtenhagenu“* během víkendu 22. a 23. srpna. V telefonátech rovněž zaznělo, že místní obyvatelé budou těmto akcím nejen přihlížet, ale dokonce jim tleskat a aktivně je podporovat. Oboje noviny tyto výhružky bez dalších komentářů přetiskly.

V sobotu 22. srpna 1992 večer se okolo dvou tisíc lidí shromáždilo před slunečnicovým domem. Brzy více než 200 z nich začalo na budovu útočit dlažebními kostkami a kameny. Netrvalo dlouho a vzduchem letěla první zápalná láhev. Mnoho lidí křičelo *„Německo Němcům, pryč s imigranty“* či *„Sieg Heil“*. Pouliční prodejci začali útočníkům a přihlížejícím prodávat jídlo a pití. Třicet přítomných policistů bylo rychle vytlačeno pryč. Žádné posily nedorazily. V té době měl přitom Rostock takřka 1100 policistů. Ve dvě hodiny ráno konečně dorazila dvě vodní děla. Protestující jimi byli natlačeni blíž k budovám namísto od nich, kde zůstali až do pěti hodin ráno. Nakonec na místo dorazilo 160 policistů, kteří pozatýkali 9 lidí. Všichni byli hned následující den opět na svobodě.

Okolo nedělního poledne se dav opět začal srocovat. Neonacisté a fašisté včetně velkého počtu známých postav (jako byl Christian Worch) se sjeli z celého Německa. Odpoledne opět začaly útoky na budovy. Útočníci se probili několika patry budovy obývanými vietnamskými dělníky. Policie je vytlačila zpět, přičemž byla sama několikrát napadena. Policisté vystřelili několik varovných a jeden ostrý výstřel. 74 policistů bylo zraněno. 130 lidí bylo zadrženo. Více než 60 z nich byli antifašisté protestující proti rasistickému násilí a vyjadřující solidaritu s oběťmi útoků.

V pondělí se dav začal scházet již od pozdního rána, a tak bylo ve tři hodiny odpoledne ZAst evakuováno. Vinou špatné koordinace ale nebyly evakuovány vietnamské rodiny. Více než sto lidí včetně malých dětí a těhotných žen zůstalo uvězněno v budově číslo 19, která byla napadena již předchozí noci. S nimi zůstal i televizní štáb jedné z veřejnoprávních televizí a několik zaměstnanců centra. Do večera byla stažena více než polovina policejních sil. Budova zůstala zcela bez ochrany. Opakovala se situace z předchozího večera a vzduchem začaly létat dlažební kostky a „molotovy“. Útočníci se probili do budovy a začali ničit vybavení baseballovými pálkami, rozlévat benzín a zakládat požáry. Křičeli při tom *„všechny vás dostaneme“* a *„upečeme vás“*. Tou dobou se požár začal šířit do prvního a druhého patra budovy. Požární auta byla opakovaně blokována a hasiči si stěžovali na neschopnost policie. Trvalo více než hodinu, než policie poslala posily a začala zajišťovat průchod, kterým by se hasičská auta dostala k hořícím budovám. Za další hodinu začali konečně dostávat oheň pod kontrolou. Mezitím však bylo sto lidí stále uvězněno v hořící budově. Nakonec se jim podařilo rozbít zamčené dveře označené jako požární východ a někteří lidé přes střechu uprchli do vedlejší budovy, již předtím evakuovaného ZAst. Ostatní lidé se uchýlili do posledního patra ke dveřím opatřeným dvěma zámky a mřížemi. Zámky se podařilo rozbít a mříže ohnout tak, že lidé mohli utéci na střechu budovy. Ještě v půl dvanácté křičeli lidé pod nimi *„všechny vás dostaneme“*. Ženy a děti uprchly přes střechu do vedlejší budovy, odkud byly nakonec evakuovány do místní tělocvičny. Pogrom v Rostocku-Lichtenhagenu trval čtyři strašlivé dny, během kterých nebyl jako zázrakem nikdo zabit.

Situace v Řecku v mnohém připomíná Rostock. Stejný útočný a nebezpečný diskurz politiků mluvících o *„hygienické časované bombě“* a o tom, jak vyčistí ulice od migrantů a uprchlíků. Vysoká nezaměstnanost a nejistá budoucnost. Roste počet rasistických útoků, kde útočníci na oblečení často nosí symboly Zlatého úsvitu, řecké fašistické strany, která ve volbách do parlamentu získala 18 mandátů a která si ve svém jednání počíná zcela beztrestně. Vládne zde ekonomická krize s obrovskou nezaměstnaností, dělníci nedostávají výplaty a budoucnost vypadá pochmurně. Lidé sem utíkají za bezpečím ze zemí jako Afghánistán, ve kterých vedeme válku proti teroru, ale ve skutečnosti válčíme proti lidem. Když se sem konečně dostanou, necháme je opuštěné na ulici. Vše zde probíhá ve větším měřítku. Jestli byl Lichtenhagen produktem německé azylové politiky, tak to, co se děje v Řecku a dalších hraničních zemích EU, je výsledkem evropské migrační politiky. Právě tyto státy jsou nejvíce zasaženy ekonomickou krizí a mají nejméně zdrojů jak uprchlíkům efektivně pomoci. Takřka žádný z uprchlíků neměl v plánu v Řecku zůstat. Chtěli se dostat do Velké Británie, Francie, Německa, Belgie, Norska, Švédska. Zůstali uvězněni v Řecku kvůli nařízením EU, která nutí uprchlíky žádat o azyl v první evropské zemi, do které přicestují.

Útokům v Lichtehagenu, stejně jako mnoha dalším, se dalo předejít, pokud by bylo žadatelům o azyl poskytnuto přístřeší, jídlo a další základní potřeby. Při procházce centrem Athén dnes můžete narazit na desítky uprchlíků bez domova. Na policejních stanicích, kam jsou uprchlíci posíláni kvůli podání žádostí o azyl, přicházejí žadatelé jednou týdně po dobu dvou měsíců, šesti měsíců, dvou let, aniž by jim bylo umožněno zahájit proces udělení azylu. Spí v parcích. Jsou odkázáni na pomoc a jídlo od charitativních spolků a církví. Nedostává se jim lékařského ošetření. Jsou napadáni na ulicích. **Pokud se situace nezačne urychleně řešit, vytváří si Evropská unie další Lichtenhagen. Lichtenhagen v rozsahu celého jednoho státu.**

Zdroj: www.nerasismu.cz

KRUPKA: KDYŽ VEŘEJNÝ PROSTOR PŘESTÁVÁ BÝT VEŘEJNÝM

Asociace Alerta

Část obyvatelstva v Krupce na Teplicku se na konci srpna bouřila proti nové vyhlášce. Radnice rozhodla, že na některých místech ve městě bude zakázáno posedávat či vařit venku na trávě či před domem na schodech. Vyhláška za „škodlivé činnosti“ považuje umisťování a používání předmětů k rekreaci a vaření na veřejném prostranství. Konkrétně jsou vyjmenované lavice, lavičky, židle, stoly, grily či udírny.

Vyhláška neplatí v celé Krupce, ale jen v určených oblastech, povětšinou tam, kde žije romská komunita a v místech, kde se Romové nejvíce pohybují. *„Vyhlášku vnímáme jako protiromskou. Na našem sídlišti byly odstraněny lavičky, chybí místo pro hraní dětí, neexistuje dětské hřiště, peníze se našly jen na kamerový systém k našemu sledování,“* uvedl obyvatel Krupky Jozef Miker. Krupští Romové původně chtěli nesouhlas s novým nařízením vyjádřit protestním pochodem, který měl proběhnout 5. září 2012. Z maršovského sídliště měli jít na náměstí, kde chtěli předat své požadavky vedení města. Kromě zrušení kritizované vyhlášky chtěli i nové lavičky a dětské hřiště v Maršově.

Plánovaná demonstrace nakonec byla zrušena. Radnice za to tamním obyvatelům slíbila, že na sídlišti umístí lavičky, na kterých vyhláška sedět povoluje. Jde však ze strany města jen o částečný ústupek. Na jistých místech totiž vyhláška platí dále a lidem, co se rozhodli posedět venku na židlích, hrozí pokuta! Vedení města popírá, že by vyhláška byla namířena proti Romům. Ta přitom platí jen v těch částech města, kde žije více Romů pohromadě, a v jiných částech neplatí.

Vyhláška je podle nás neakceptovatelná ze dvou důvodů. Zaprvé jde o další z mnoha nástrojů jak diskriminovat romské etnikum. Zadruhé jde o vážný zásah do práva využívat veřejný prostor ulic. Společnost je i bez podobných vyhlášek atomizovaná, individualizovaná a izolovaná v uzavřených bytových jednotkách. Ulice jsou jedním z posledních míst, kde se lidé mohou potkávat, komunikovat, navazovat sousedské vazby a rozvíjet lidskou pospolitost. Tam, kde nám zastupitelé chtějí vzít veřejný prostor, bychom proto měli být vidět v ulicích, aby zazněl společný HLAS ULICE – Kolektivní hlas kreativity a vzdoru!

Zdroj: www.alerta.cz

BOJKOT VLÁDNÍ PIETY V LETECH

ČSAF

V pondělí 9. července 2012 se v Letech u Písku odehrála „vládní“ verze piety romského holocaustu, na níž byl pronesen projev předsedy vlády Petra Nečase. Organizací pietního aktu pověřila vládnoucí garnitura Památník Lidice a zcela obešla jak Romy, kteří z vlastní iniciativy pietní tryzny organizují, tak pozůstalé po obětech genocidy z koncentráku v Letech. Tradiční pietní setkání v Letech, organizované Romy, proběhlo ovšem už v květnu tohoto roku, aniž by mu tehdy vláda věnovala patřičnou pozornost. Romské organizace vyzvaly tedy k bojkotu červencového pietního aktu, který v Letech u Písku pořádal lidický památník a Úřad vlády.

Snaha převzít kontrolu i nad konáním symbolických akcí připomínajících romský holocaust je pro zdejší výkonnou politickou moc příznačná a je jen drobným formálním doplňkem dlouhodobého asimilačního tlaku na Romy a soudobé tiché podpory anticiganismu, živeného zdaleka ne pouze krajní pravicí. Pokud jde konkrétně o odkaz na oběti romského holocaustu na našem území, přinejmenším od roku 2005 jsou právě Lety u Písku všeobecně známy díky mediální kauze, jejímž tématem byl spor o odstranění provozu velkokapacitního vepřína z bezprostředního okolí pietního místa, odkazujícího na válečnou rasovou genocidu. V dotyčných místech bylo od 10. srpna 1940 do 6. srpna 1943 internační zařízení fungující v rámci říšského systému nucené táborové koncentrace osob určených k vyloučení ze společnosti, poté k rasové segregaci a k deportacím do osvětimského cikánského tábora.

Mediálně prezentovaná kauza měla několik rovin. Na počátku stála polistopadová iniciativa Romů umožnit pietní připomínku romských obětí z období druhé světové války právě na místě, které je s válečným utrpením českých Romů úzce spjato. Na „skandálnosti“ získala kauza díky tomu, že se z ní stalo téma politické (za úřednické vlády v roce 1998), a ekonomické: pro vybudování důstojného památníku by bylo nutné odstranit velkokapacitní vepřín, jehož provoz v těsné blízkosti pietního místa je nepřijatelný zejména z etických důvodů. Zásluhou zahraničních novinářů kauza tehdy překročila české hranice a vláda byla nucena zdůvodnit Evropské unii, proč neuvolní finanční prostředky pro odstranění vepřína. Vypjatá mediální diskuse nakonec vedla k otevření otázky (české) viny za válečné oběti, k poměřování (prý malého) počtu obětí a peněz na vybudování pietního místa, k počítání metrů, které leží mezi vepřínem a místem někdejšího tábora a k absurdním rozpravám nad přesnou terminologií týkající se dobové správy a zákonného zabezpečení nacistické válečné genocidy – hledaly se detailní rozdíly mezi tábory administrativně vedenými jako kárné, pracovní, cikánské, sběrné, koncentrační.

Napříč politickým spektrem se prostřednictvím korporátních médií nesly výroky potvrzující selektivní přístup k minulosti a zdůrazňování současného konfliktu mezi majoritou a minoritou. Pomyslným vrcholem bylo konstatování prezidenta Klause o letském táboře, který byl prý zřízen pro ty, co odmítali pracovat a zemřeli zde prostě na tyfus. (Oporou nehorázných politických vystoupení kolem památníku v Letech bylo mimo jiné i zjištění Úřadu pro vyšetřování zločinů komunismu, který má za úkol vládní přístup „vědecky“ posvěcovat: páchání trestného činu genocidy

konkrétně v táboře v Letech u Písku se podle zprávy úřadu zveřejněné v roce 1998 nepodařilo prokázat.)

Nelze říct, že se od tzv. kauzy Lety nic nezměnilo: prasečák sice stojí, zato anticiganismus se šíří a slouží mocným k odvrácení pozornosti lidí od skutečných ekonomických a politických příčin všeobecně neutěšeného stavu společnosti. Za daných okolností považujeme další politický pokus o marginalizaci romských aktivit, zvláště ve výše uvedeném kontextu, za urážlivý a nepřijatelný, ČSAF proto podpořila bojkot vládní pietní akce v Letech.

Zdroj: www.csaf.cz

POTŘEBUJÍ POKORNÝ LID, POTŘEBUJÍ NÁROD

(dokončení ze strany 1)

Politické náboženství

Například Rudolf Rocker konstatoval, že *„národ není původcem státu, ale jeho produktem. Je to stát, kdo vytváří národ, ne naopak“*. Každý stát *„je umělým mechanismem, uvaleným na lid shora někým, kdo má moc, a nikdy nesleduje jiný cíl než obranu a zajištění zájmů privilegované menšiny uvnitř společnosti“*. Nacionalismus *„nikdy nebyl ničím jiným než politickým náboženstvím moderního státu“*. [Nationalism and Culture, str. 200 a 201] Byl vytvořen, aby upevnil pozici státu vyvoláním loajality lidí, kteří mají k sobě blízko díky společnému jazyku, kultuře a etnicitě. Pokud tyto společné prvky neexistují, stát je vytvoří centralizovaným direktivním školstvím, stanovením úředního jazyka a pokusí se vymazat kulturní rozmanitost lidí žijících uvnitř jeho hranic.

Je tomu tak proto, že nepovažuje každého člověka za jedinečnou individualitu, ale jedná s lidmi spíše *„tak, jako by byli jednotlivci se shodnými jednoznačnými charakterovými rysy a typickými psychickými vlastnostmi nebo intelektuálními kvalitami“*, což *„musí nevyhnutelně vést k nejobludnějším klamným závěrům“*. [Rocker, tamtéž, str. 437] Takový přístup vytváří teoretické ospravedlnění autoritářství tím, že umožňuje potlačování všech forem individuality, lokálních obyčejů a kultur, jež neodpovídají obecné normě. Nacionalismus navíc skrývá třídní rozdíly uvnitř „národa“ argumentováním, že všichni lidé se musí spojit kvůli svým údajným společným zájmům (jako příslušníci stejného „národa“), i když ve skutečnosti mají vzhledem k existenci hierarchie a sociálních tříd diametrálně rozdílné životní podmínky.

Errico Malatesta poznamenal, že nemůžeme mluvit o státech jako o *„homogenních etnických útvarech, z nichž každý má patřičné zájmy, ambice a poslání, které stojí proti zájmům, ambicím a poslání konkurenčních útvarů. Takto můžeme uvažovat pouze relativně, pokud utlačovaní a hlavně pracující postrádají sebeuvědomění, selhávají v rozpoznání nespravedlnosti v jejich podřadných pozicích a nechají se činit poddajnými nástroji utlačovatelů.“* V takovém případě je to pouze *„dominantní třída, kdo určuje směr“* a *„vzhledem ke své touze po udržení a násobení moci... může podnítit rasové předsudky a zášť, a poslat svůj národ, své stádo, proti ‚cizím‘ zemím v naději, že je vymaní ze spárů současných vykořisťovatelů, přičemž je podrobí své vlastní politické a ekonomické dominaci“*. Proto anarchisté *„vždy bojovali proti vlastenectví, jež je přežitkem minulosti a dobře slouží zájmům utlačovatelů“*. [Errico Malatesta, His Life and Ideas, str. 244]

Iluze vzájemnosti

Nacionalismus je tudíž klíčovým nástrojem zamlžujícím třídní rozdílnost a navozujícím pocit přirozenosti hierarchie. Hraje klíčovou roli v udržení současného třídního systému v chodu (nepřekvapí nás, že národní stát se svým nacionalismem vznikl ve stejné době jako kapitalismus). Stejně jako rozděluje pracující na mezinárodní úrovni, je také používán uvnitř samotného státu ke štvaní místních obyvatel proti imigrantům. Vytvářením prostředí, ve kterém se vina za tíživou situaci domorodých pracujících svaluje na přistěhovalce či odlišné, oslabují elity vzdor proti jejich moci a převracejí ekonomické problémy na problémy rasové či etnické. V praxi je nicméně nacionalismus „státní ideologií“ omezující se na tvrzení, že *„tato zem je naše, ne jejich, což znamená: My jsme tady byli prvními služebníky vlády“*. [Christie and Meltzer, The Floodgates of Anarchy, str. 71] Vlastenectví se snaží zaměnit lásku k místu, kde jsme strávili dětství, lásku ke svému jazyku, literatuře a kultuře s „láskou ke státu“, a tak nemůže být „věrným vyjádřením“ tohoto přirozeného pocitu, ale spíše *„vyjádřením překrouceným falešnou představou, ze které vždy těží úzká skupina utlačovatelů“*. [The Political Philosophy of Bakunin, str. 324]

Samozřejmě, že se buržoazní nacionalismus dostává často do přímého konfliktu s lidmi, kteří „národ“ tvoří. Bakunin uvedl vlastně banální pravdu, když poznamenal, že kapitalistická třída *„by se raději podrobila zahraniční moci, než aby se zřekla svých sociálních privilegií a uznala ekonomickou rovnost“*. To neznamená, že buržoazie není vlastenecká; naopak, vlastenectví v nejužším slova smyslu je pro ni základní ctností. Jenomže buržoazie miluje svou zemi jenom proto, že pro ni znamená ve formě státu pojistku jejích ekonomických, politických a sociálních privilegií. Zřekli by se každého národa, který by zrušil jejich protekcionismus, a z toho důvodu je pro buržoazii země či vlast synonymem státu. Ze státních vlastenců se stávají zuřiví nepřátelé mas, pokud lidé unaveni ze sebeobětování a z toho, jak jsou

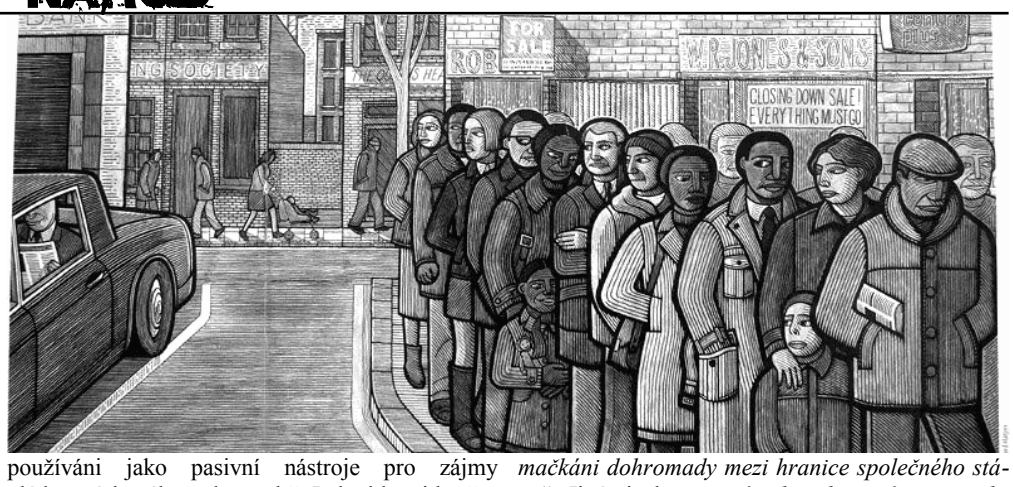

používáni jako pasivní nástroje pro zájmy vládnoucích, sáhnou k revoltě. Pokud by si buržoazie měla vybrat mezi *„masami rebelujícími proti státu“* a intervencí zahraničních vojsk, *„nepochybně by zvolila druhou možnost“*. [Bakunin on Anarchism, str. 185–186] Vzhledem k této skutečnosti by Bakunin nebyl překvapen vzestupem fašismu v Itálii, ani tím, když Spojenci v postfašistické Itálii *„rozdrtili revoluční hnutí“* a *„podpořili fašisty, kteří si vybudovali kariéru na tom, že se stali spojeneckými kolaboranty“*. [Marie-Louise Berneri, Neither East Nor West, str. 97]

Pokud mluvíme o nacionalismu nebo vlastenectví, *„nesmíme zapomínat, že vždy čelíme organizovanému sobectví privilegované menšiny, která se schovává za závojem, jejž nazývá národ, která se schovává za důvěřivost mas. Mluvíme o národních zájmech, národním kapitálu, národní hrdosti a národním duchu; ale zapomínáme, že se za tím vším ukrývají pouhé sobecké zájmy politiků milujících moc a byznysmenů milujících peníze, pro které je národ užitečným hávem, maskujícím jejich nenasytnost a jejich schémata politické moci před očima celého světa.“* [Rocker, tamtéž, str. 252–253]

Anarchisté vystupují proti nacionalismu ve všech jeho formách, jelikož škodí zájmům těch, kteří tvoří daný národ, a ohrožuje jejich kulturní identity. Jak poznamenal Rocker, lidé a skupiny lidí *„existovali dlouho předtím, než se tu objevil stát“* a *„vyvíjeli se bez přispění státu. Jejich přirozený vývoj je pouze brzděn, když nějaká vnější moc násilím zasahuje jejich životy a nutí je dodržovat schémata, která jim byla doposud cizí“*. Národ *„je složen z pestré škály rozdílných lidí a skupin, kteří byli více či méně násilně namačkáni dohromady mezi hranice společného státu“*. Jinými slovy, *„národ je bez státu nemyslitelný“*. [Rocker, tamtéž, str. 201] Proto anarchisté podporují kulturní rozmanitost a právo na sebeurčení, jako výraz lásky ke svobodě a principu decentralizace. Tato láska by však neměla být zaměňována s vlastenectvím.

Spojuje nás nejistota

Navzdory hlasům národních buditelů nás hranice, mezi nimiž žijeme, nespojují, ale svazují. To, že mluvíme stejným jazykem jako mistři majetkových přesunů Klaus, Babiš, Kellner ad., je naprosto nicotný sjednocující prvek v porovnání s diametrálně odlišnými životními podmínkami, v jakých žijí oni a v jakých jsme nuceni žít my. Bohatý, kterému se dostává nespočet privilegií, a obyčejný člověk, který celý svůj produktivní věk musí snášet ponižování ve škole, na úřadech a na pracovišti, nemají společný zájem. Strach o ztrátu zaměstnání, beznaděj při jeho hledání, dluhy na všech frontách, každoměsíční čekání na výplatu, klesající životní úroveň, nicotné rozhodovací pravomoci, nejistota. To jsou všední starosti mnohé profesorky, inženýra, ajťáka, úředníka, hasiče, doktorky, řidičky, kuchaře, uklízeče, projektantky, svobodné matky, nezaměstnaného, vietnamské trhovkyně, romského přidavače, ukrajinského kopáče. To, co nás spojuje, jsou společné zájmy. Naším zájmem jsou důstojné materiální podmínky a svobodné klidné soužití. Zájmem vlastenců, nacionalistů a elitářů je pokorný lid produkující daně a maximální zisk.

Zdroj: Odstavce 5-11 jsou zkrácenou verzí překladu z Anarchist FAQ; sekce D6; Are anarchists against Nationalism?

ŘECKO: VYPÁLENA KANCELÁŘ NEONACISTICKÉHO ZLATÉHO ÚSVITU

ČSAF

Propagují útoky na přistěhovalce, účastní se jich a nyní se stali obětí násilí oni sami. Kancelář fašistického uskupení Zlatý úsvit v centru Atén podpálili neznámí pachatelé. Úřadovna fašistů se nachází ve čtvrtém patře a v době útoku byla prázdná.

Zlatý úsvit dostal sedm procent hlasů v nedávných volbách a má 18 poslanců v parlamentu. Spolu s jeho vstupem do parlamentu mohutně vzrostl počet napadení přistěhovalců, které členové Zlatého úsvitu nejen podporují, ale sami se jich účastní, mnohdy ve spolupráci s policií. Na padesát procent členů policejních sborů ostatně podle odhadů volilo právě fašisty. To by mohlo mimo jiné vysvětlovat evidentní imunitu pachatelů, kvůli kterým muselo být podle informací Svazu pracujících migrantů za poslední měsíce hospitalizováno kolem pěti set obětí. K vypálení kanceláře došlo poté, co byl v Aténách brutálně zavražděn 19letý irácký přistěhovalec. Vražda přitom nese znaky předchozích útoků, jichž se dopouštějí členové a stoupenci Zlatého úsvitu.

Podle prohlášení policie byl mladík zavražděn v ranních hodinách 13. srpna, když procházel ulicí Anaxagoras. Podle svědků na něj zaútočili čtyři muži na motorkách a opakovaně jej bodali nožem. Napadený byl převezen do nemocnice Evangelismos, kde navzdory úsilí lékařů po poledni zemřel. Útočníci se před napadením Iráčana pokusili zaútočit na osoby rumunského a marockého původu. Fakt, že útok nese znaky předchozích incidentů, do nichž byli zapojeni stoupenci Zlatého úsvitu, odmítá policie komentovat.

Útok se odehrál v kontextu masivní kampaně, při níž se úřady snaží nalézt ilegální imigranty. Na osm tisíc jich již bylo uvězněno. Ministr veřejného pořádku Nikod Dendias zdůraznil, že úkol odhalovat ilegální imigranty patří úřadům, ne občanům. Další přistěhovalec, 25letý Tunisan, byl nalezen mrtvý po půlnoci na 14. srpna v Soluni. Stejně jako zavražděný Iráčan i on byl ubodán.

Zdroj: www.csaf.cz

Ochutnávka z nakladatelství ČSAF

Klíčení 3/2012

Také třetí číslo časopisu Klíčení přináší texty, které otevírají řadu otázek o světě kolem nás. O světě, který není ani ideální, ani spravedlivý a jehož problémy nepřestanou existovat jen proto, že se o nich mlčí nebo je zrovna nemáme před očima. Najdete v něm cestopisy od dětí i dospělých. V Černo-červené škole na vás čeká text o vzniku a podstatě odborových hnutí a text s názvem Dluh. Originální komiks Klíčení o Hrochu Buřičovi pak lapidárně postihuje vztah vzdělání a užitečnosti každého věděníchtivého jednotlivce pro kolektiv. A o svém vztahu k práci i ke vzdělání se mimo jiné vyjadřují v rozhovoru v rubrice Muzika členové pozoruhodné kapely Křikzticha. 40 barevných stran formátu A4, cena 60 Kč.

Objednávejte na kliceni@csaf.cz

Existence 3/2012

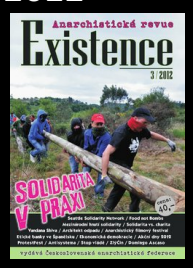

Letní číslo anarchistické revue Existence se zaměřuje na téma „Solidarita v praxi“. Naleznete zde představení lokální solidární sítě Seattle Solidarity Network a některé její úspěchy. Další články se zaměřují na solidární sítě, které vznikají v Řecku v reakci na prohlubující se ekonomickou krizi. Pomoc potřebným v anarchistické režii je ukázána na příkladu kolektivů Food not Bombs. Příkladem cílené mezinárodní solidarity, která je praktikována takovým způsobem, aby zachovávala přání a autonomii místních lidí, je organizace International Solidarity Movement, představená v tomto čísle. Další příspěvek pátrá po rozdílu mezi solidaritou a charitou. Podtématem tohoto čísla Existence jsou prvomájové Akční dny, které proběhly v posledních dubnových dnech a vyvrcholily demonstrací „Miřme na správné cíle!“ na Prvního máje. V Existenci dále najdete pravidelné rubriky a spoustu dalšího zajímavého čtení. 40 stran formátu A4, cena 40 Kč.

Objednávejte na csaf@csaf.cz

Brožura: Comunismo libertario

Komunismus jako společné vlastnictví výrobních prostředků, svoboda jako záruka plnohodnotného a volného života jednotlivce. Tedy protiklad jak ke kapitalistickému liberalismu, tak bolševickému komunismu, kdy jeden dává „volnost“, ale neposkytuje chléb, a druhý dává „chléb“ a upírá volnost. Tato brožura se vrací k teorii a praxi španělského anarchistického hnutí během občanské války ve 30. letech 20. století. Nakladatelství ČSAF se rozhodlo oprášit dvě práce, které byly publikovány již v 90. letech. Naleznete zde překlad přednášky Yaacova Oveda, jenž vyšel pod názvem Anarcho-komunismus a španělská revoluce, a dále text Isaaca Puenteho vydaný pod názvem Svobodný komunismus. Oba texty jsou pak doplněny předmluvou k zmíněné brožuře Yaacova Oveda a přiblížením života Isaaca Puenteho. 56 stran formátu A5, cena 48 Kč.

Objednávejte na csaf@csaf.cz

Brožura: Hranice aktivismu

Nakladatelství ČSAF vydalo u příležitosti prvomájových akčních dnů sborník textů přibližujících mezinárodní debatu o přístupu k aktivismu. Brožura obsahuje text Andrewa X. Z konce devadesátých let „Vykašlete se na aktivismus“, který tehdy vyvolal v mezinárodním antiglobalizačním a antikapitalistickém hnutí značnou pozornost a velké debaty. Dále zde najdete bezprostřední reakci J. Kellstadta nazvanou „O možnosti a nemožnosti ‚antiaktivismu‘“ a následně odpověď autora původního článku Andrewa X. Ve druhé části pak na tuto polemiku volně navazuje text britské skupiny Leeds May Day Group, který se zamýšlí nad antikapitalistickým hnutím přelomu tisíciletí, a článek italského autonomistického marxisty Massima de Angelis analyzující stav hnutí po protestech v Janově v roce 2002. 56 stran formátu A5, cena 48 Kč.

Objednávejte na csaf@csaf.cz .

Nástěnné noviny A3

A3 je projekt nástěnných novin, které každý měsíc vydává Československá anarchistická federace (ČSAF) a které vylepují její členové a členky ve veřejném prostoru. Přidat se však může každý, kdo má zájem o šíření A3 ve svém okolí. Každé nové číslo je ihned k dispozici ke stažení na stránce www.csaf.cz nebo si o tištěnou verzi můžete napsat na e-mail: csaf@csaf.cz. A3 sleduje aktuální kauzy a témata, která vstupují do povědomí veřejnosti doma i v zahraničí. Zářijové číslo se například vrací ke kauze „tykadlového zločince“ a nabádá čtenáře, aby se nechali jeho činem inspirovat a vyjádřili svůj názor na předvolební propagandu.

BLESKOVKY

Národní hrdost Čechů upadá

Těžko lze brát jako objektivní údaje agentur na průzkum veřejného mínění, některé výsledky však nutí k zamyšlení. Jedna z agentur již od devadesátých let provádí ankety, v nichž se dotazuje Čechů, zda si váží svého původu a zda jsou hrdí na svou národnost. Podle odpovědí se národní hrdost Čechů v poslední době pohybuje kolem 60 %, což je nejméně od konce 90. let. *„Jedinou skupinou populace, kde k oslabení pocitu národní hrdosti nedošlo, jsou lidé, kteří jsou spokojeni s politickou situací,“* dodává agentura k průzkumu. Z toho lze usuzovat, že si lidé začínají spojovat národnost s politikou státu, respektive čím dál tím méně spojují národní hrdost s láskou ke sportu, přírodě a jazyku, čehož nacionalisté mile rádi v minulosti zneužívali.

Zastupitelský princip je předpokladem korupce

Je denním chlebem politiků, hejtmanů, starostů i dalších zastupitelů – korupce. Propojení podnikatelských, lobbistických a poradenských firem s politikou od vládní po komunální sféru je evidentní. Problém korupce přiznává už i Nejvyšší státní zastupitelství: *„Podle BIS jsou vlivové skupiny v řadě měst schopny zasahovat do rozhodování zastupitelstev a eliminovat vliv funkcionářů samosprávy, kteří jim nevycházejí vstříc...“* Vyšetřování úplatkářství komplikuje politická moc a podjatost policie. Za přijetí úplatku bylo loni v ČR stíháno pouhých 50 lidí. Média vykreslují situaci jako problém politické etiky. Jedná se však o problém systémový. Jediným lékem na korupci je demontáž mocenských vztahů a zavedení svobodných rozhodovacích procesů.

Osobní bankroty na historickém maximu

Počet osobních bankrotů se meziročně opět zvýšil, tentokrát o 64 %. Vystoupal tak na historický rekord. Média téměř každý měsíc uvádějí jako rekordní v navýšení počtu vyhlášených osobních bankrotů. Jenom v srpnu jich bylo vyhlášeno 1628. *„Více než třetina z celkového počtu osobních bankrotů vyhlášených od ledna 2008 připadá na letošních osm měsíců. Počet osobních bankrotů by mohl do konce letošního roku vystoupat až na 17 000 případů,“* uvádí analytička Czech Credit Bureau. Osobní bankrot znamená pět let živoření na životním minimu, peníze vydělané navíc musí dlužník ihned poslat věřitelům a jedinkrát nesmí vynechat přísný splátkový kalendář. Potom mu může být odpuštěna víc než polovina dluhu.

136 000 českých dětí žije v bídě

Pod hranicí chudoby žije v ČR 7,4 % dětské populace. Sobecká politika státu, vycházející vstříc pouze nejbohatším, tvrdě dopadá na životní podmínky bezbranných dětí. Chudé děti ztrácejí i naději, že se jejich situace v dospělosti změní. Jejich startovací čára je v porovnání s ostatními děsivě daleko, a v konkurenčním závodě, který je čeká, tak nemohou obstát. Nezbývají prostředky na vzdělání, důstojné oblečení ani plnohodnotnou stravu. Někteří si do dospělosti navíc nesou břímě dluhu a exekuce po svých rodičích. Situace na Slovensku je však mnohem horší. Zde se nachází pod hranicí chudoby 11,2 % dětské populace. Situaci dětí ještě více ohrožuje nepřetržitá snaha státu krátit sociální dávky.

Britové kupují prošlé jídlo

Lidé stále hledají možnosti, jak se vypořádat s nižším a nižším rozpočtem. 29 % Britů tak kupuje a jí prošlé potraviny. Zároveň dochází k masivnímu poklesu poptávky v oblasti cukrářské výroby, rekreačních služeb a ke snížené spotřebě benzínu. Hromadně jsou rušeny také různé druhy pojištění. Zdravotní pojištění nebo pojištění domácnosti si loni zrušilo 18 % Britů. Také v ČR došlo k masivnímu poklesu poptávky po potravinách a pohonných hmotách. Úsporná agenda a útok na životní standard obyčejných lidí je celoevropskou, ne-li globální záležitostí. Reformám, které zeštíhlují už tak podružnou sociální roli státu a uvolňují prostor velkému byznysu, velí nadnárodní instituce jako Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), Evropská centrální banka (ECB) a Mezinárodní měnový fond (MMF).

Reformy zvýšily počet sebevražd

Tým výzkumníků vedený Robertem De Voglim, profesorem z University of Michigan, sledoval data z období 2000 až 2010 a odhalil nárůst sebevražd v Itálii, k nimž došlo z ekonomických důvodů. V období krize, tedy v letech 2008 až 2010 došlo k 290 sebevraždám z ekonomických důvodů navíc ve srovnání s předchozím obdobím 2000 až 2007. *„Velká recese a úsporné balíčky určené k vyrovnání rozpočtového deficitu způsobují vážná lidská utrpení,“* shrnul výsledky De Vogli. V rámci toho, co autoři výzkumu nazývají *„první hnutí zdola na ochranu duševního zdraví“*, protestovaly v květnu vdovy po mužích, kteří se zabili, před daňovým úřadem v Bologni. Fakta dokreslují obecný trend v Evropě. (zdroj ežurnál)

25 milionů v EU bez práce

Počet nezaměstnaných v Evropské unii se za rok zvýšil o 2,165 milionu. Bez práce se tak nachází celkem 25,112 milionů lidí. Analytici očekávají další růst nezaměstnanosti, který se v příštím roce může vyšplhat až na 13 %. Klesá i hrubý domácí produkt eurozóny. Na zvyšující se nezaměstnanosti mají značný podíl vlastníci velkých firem, kteří snižují stavy zaměstnanců, zastavují investice a vyhlašují bankroty, pokud firmy nepřinášejí očekávaný zisk. Na rozdíl od jejich zaměstnanců jim nejde o udržení snesitelné životní úrovně, ale o hromadění majetku. Vysoká nezaměstnanost se pak hodí zaměstnavatelům k vydírání kmenových zaměstnanců a politikům k zavádění flexibilních pracovních smluv.

Luxusní zboží jde na dračku

Obchod s luxusními vozy, drahými šperky, jachtami a exkluzivními zájezdy zažívá svůj boom. Odhadem se letos prodá luxusní zboží za 1,5 miliardy dolarů. Jedná se o výkon ekonomiky Austrálie nebo Španělska. Extrémně roste také zájem o buržoazní umění. Ve srovnání s dalšími statistikami fakta vypovídají, že dochází k masivnímu propadu příjmů. Roste počet lidí, kteří se musí omezovat na to nejnutnější. Roste počet miliardářů, kteří nevědí co s penězi. Pomalu hubne kdysi početná střední třída a z velké části dochází k deklasování jejích příslušníků. Obrovský počet lidí se tak ocitá kousek od hranice chudoby.

Zvyšovat DPH byla pitomost

Snad si to uvědomuje už i Kalouskova armáda složená z odborníků, kteří při hodinách kapitalistické ekonomie nedávali pozor. Stoupnou-li náklady, klesne poptávka. Stoupnou-li náklady neúměrně, může poptávka zcela opadnout. Trochu jiný je samozřejmě vztah mezi vymahačem a postiženým, který více připomíná vztah mezi státem a pracujícími. V takovém případě poptávka nevymizí, ale omezí se na nezbytné minimum. Kalouskovi odborníci se však nemohou dopočítat očekávaných výsledků. Už sedmý měsíc se na DPH vybírá v lepším případě stejně, v horším méně než loni. Zboží a služby podražily o 3,5 %, lidé zaplatili za nákupy v obchodech o 2,1 % méně. Ministerstvo financí nenabízí žádné vysvětlení a prosazuje další zvýšení daně.

ÚLOHA NÁRODNÍHO STÁTU

(dokončení ze strany 1)

Ochrana kapitalismu a majetku, moci a autority elit se odráží jak v teorii, tak v historii moderního státu. Intelektuálové liberálního státu jako John Locke bez rozpaků vyvíjeli teorie o státu založeném na ochraně soukromého vlastnictví. Toto pojetí se odrazilo v Americké revoluci. Například slovy prvního šéfa nejvyššího soudu, Johna Jaye *„lidé, kteří vlastní zemi, by ji měli řídit“*. [citováno Noamem Chomskym v Understanding Power, str. 315] Takové bylo motto Otců zakladatelů americké „demokracie“, které naneštěstí dodnes vyjadřuje realitu.

Stát *„představuje hlavní pevnost kapitálu“* díky své *„centralizaci, zákonům (vždy psaným menšinou v zájmu této menšiny) a soudům (utvořeným hlavně na obranu autority a kapitálu)“*. Proto je *„posláním všech vlád… chránit a udržovat násilím… privilegia majetných tříd“*. Proto se *„anarchismus přiklání na stranu jednotlivce v boji proti státu, na stranu společnosti v boji proti autoritě, která ji utlačuje“*. Anarchisté si jsou dobře vědomi, že stát neexistuje mimo společnost, nezávisle na třídním rozdělení, které jej vytváří. [Kropotkin: Anarchism, str. 149 - 150, 214 a 192 - 193]

Anarchisté odmítají názor, že úlohou státu je jednoduše zastupovat zájmy lidu či „národa“. Jelikož *„demokracie je prázdným předstíráním do té míry, do jaké jsou produkce, peníze a obchod – a spolu s nimi také politické procesy ve společnosti – pod kontrolou ‚koncentrované soukromé moci‘. Jsou-li „národní zájmy“ artikulovány těmi, kteří ovládají… společnost, představují pouze jejich vlastní zájmy. Za těchto poměrů může řeč o ‚národním zájmu‘ přispět pouze k mystifikaci a útlaku.“* [Noam Chomsky: Radical Priorities, str. 52] Jak bylo zmíněno v článku „Potřebují pokorný lid, potřebují národ“, nacionalismus vždy vyjadřuje zájmy elity, ne těch, kteří tvoří národ, a proto anarchisté odmítají koncept národa, ve kterém vidí pouze podfuk.

Jistě že jednou z rolí státu jako obránce vládnoucí elity je i její obrana na mezinárodní úrovni, obrana „národních zájmů“ (tj. zájmů elity) proti elitám jiných národů. To můžeme vidět na příkladech MMF (Mezinárodního měnového fondu) a Světové banky, kde jsou národy reprezentovány ministry, kteří jsou *„úzce spjati s jednotlivými složkami uvnitř své země. Ministři průmyslu a obchodu zastávají zájmy obchodní komunity“* zatímco *„ministři financí a guvernéři národních bank jsou úzce svázáni s finanční komunitou; z finančních společností přicházejí a po uplynutí mandátu se do nich vracejí… Tito jednotlivci vidí svět očima finanční komunity.“* Nikoho nepřekvapí, že *„rozhodnutí jakékoliv instituce přirozeně odrážejí stanoviska a zájmy těch, kteří je vytvářejí“* a tak *„je politika mezinárodních ekonomických institucí příliš často úzce spjata s obchodními a finančními zájmy elit z vyspělých průmyslových zemí.“* [Joseph Stiglitz: Globalisation and its Discontents, str. 19 - 20]

Zdroj: Anarchist FAQ; B.2.1 What is the main function of the state?; redakčně zkráceno; Překlad: Tonda Kováč

Potkáte nás…

V nejbližší době se uskuteční několik veřejných akcí, na kterých ČSAF buď organizačně participuje, nebo tam alespoň budete moct najít stánek s distribucí informačních materiálů ČSAF.

Rádi bychom vás na ně pozvali:

6. 10., Benátky u Litomyšle

Solidarity attack vol.2 - Benefiční koncert, jehož součástí bude výstava Oběti neonacismu po roce 1989. Občerstvení od Vegan Food, distra. Komplex viny (crust/punk, Poděbrady), Němá barikáda (crust/punk, Žam-berk), Afarastafa (hip-hop/reggae, Jihlava), Guy-G (hip-hop, Česká Třebová), E.D.A.E (grind/punk, Východ), DJ Lalowski (jungle, Brandýs n/Orlicí).

12. 10., Hradec Králové

Benefiční koncert na dětský anarchistický časopis Klíčení - Klub č.p. 4. Rapsöd (thrash/hc, Jihlava), Dáša fon Fľaša (dirty folk punk, Stránske) + překvapení, tombola

18. 10., Liberec

Solidarity tour – Pivní bar Azyl. Benifiční tour na podporu uvězněných běloruských aktivistů. Vegan grilovačka. Drown in Concrete (hc/crust punk, Thüringen/Sachsen), Ania (instrumental/hc punk, Leipzig/Glauchau), Daleko (vegan diy hc/punk, Praha)

19. 10., Hradec Králové

Solidarity tour – Klub čp. 4. Drown in Concrete, Ania, Daleko

20. 10., Vysoké Mýto

Solidarity tour – Klub Flash. E.D.A.E (grind/punk, Východ), Drown in Concrete, Ania, Daleko

22. 10., Jihlava

Solidarity tour – Garáž ulice U větrníku. Rapsöd, Drown in Concrete, Ania, Daleko + vegan grilovačka

23. 10., Praha

Solidarity tour – Café na půl cesty (centrální park Pankrác). Devasted (streetpunk, USA), Drown in Concrete, Ania, Daleko

Další koncerty a festivaly s účastí distra ČSAF:

• **04. 10. Praha (007):** Bonecrusher (USA), Strongbow (Německo) • **10. 10. Praha (Final):** Mördare (d-beat/crust, Španělsko), Propaganda • **11. 10. Praha (007):** Hoods (USA) • **24. 10. Praha (007):** D-Clone (100% disclose bordel, Japonsko), Lotusfucker (thrash power violence, USA), Kontatto (d-beat, Itálie), See You In Hell • **31. 10. Brno (Yacht):** Doom (UK), Fear of Extinction, See You In Hell, Risposta, March Of The Hordes • **01. 11. Praha (007):** Doom (UK), Fear Of Extinction

Distribuční místa

Zde můžete zakoupit publikace ČSAF:

Kamenné obchody:
Rekomando (Trojanova 9, Praha 2) • Emergency shop (Tachovské náměstí 5, Praha 3 – Žižkov) • Infocentrum Salé (Orebitská 14, Praha 3 – Žižkov) • Antikvariát Černý pes (Sedláčkova 20, Plzeň) • Infoshop Pelech (Brno – Veveří, www.pelech.info)

Internetové distribuce:
Pure Heart Records (pureheart.czechcore.cz) • xBASTAx (xbastax.cz)

ČSAF

Československá anarchistická federace

Československá anarchistická federace (ČSAF) byla založena v létě roku 1995 a je součástí Internacionály anarchistických federací(IFA/IAF). ČSAF sdružuje místní skupiny a jednotlivce, kteří se hlásí k anarchistickým myšlenkám. Je organizací sdružující pracující, nezaměstnané a studenty podle anarchistických principů. Tím se rozumí především federalismus, samospráva, aktivita zdola, absence hierarchie a nerovností. ČSAF usiluje o vytvoření svobodné společnosti založené na územní a výrobní samosprávě, autonomii a federalismu, rovnosti, solidaritě a sociální spravedlnosti. Společnosti, kterou budeme spravovat my samotní – obyčejní lidé – pracující, studenti, nezaměstnaní, důchodci a další neprivilegovaní.

ČSAF se věnuje propagaci anarchistických myšlenek a různorodým aktivitám, které považuje za důležité. V současné době je ČSAF tvořena několika místními skupinami a jednotlivci v různých koutech země, fungují například lokální skupiny Východní Čechy, Severní Čechy, Praha, Střední Čechy, Ostrava, Olomoucko, Jižní Morava, Liberecko, Karlovy Vary, Plzeň či Posázaví.

csaf@csaf.cz ★ www.csaf.cz